

I napriek veľkému pokroku, ktorý Slovensko zaznamenalo v procese implementácie krajinnoekologických poznatkov do územnoplánovacej dokumentácie, najmä v jeho legislatívnom zabezpečení, v praxi existuje celý rad problémov, ktoré treba vyriešiť. Za najdôleži-

tejšie považujeme legislatívne ukotvenie metodických pokynov na tvorbu KEP a uzákonenie povinnej odbornej spôsobilosti pre spracovanie KEP, ako aj zabezpečenie účinného systému kontroly.

Zita Izakovičová

Na okraj prípravy zákona o krajinnom plánovaní

V súvislosti s prípravou návrhu zákona o krajinnom plánovaní a s vymedzovaním kompetencií pri využívaní krajiny sa objavujú rôzne názory na obsah a zameranie krajinného a územného plánovania. Na seminári *Interferencie krajinného a územného plánovania*, ktorý bol venovaný tejto problematike (podrobnejšiu informáciu prinášame na s. 165 – poznámka redakcie), sa dospelo k záveru, že „... územné a krajinné plánovanie sledujú identický cieľ – udržateľný priestorový/územný rozvoj.“ S tým možno súhlasiť. S interpretáciou obsahu a zamerania krajinného plánovania je to však už trochu problematické.

Z východísk a záverov z tohto seminára vyplýva, že je snaha odlišovať krajinné a krajinnoekologické plánovanie. Doslova sa píše: „*Krajinné plánovanie sleduje predovšetkým environmentálne aspekty priestorového rozvoja. Je treba odlišovať krajinnoekologické plánovanie sledujúce predovšetkým prírodno-environmentálne aspekty a krajinné plánovanie sledujúce nielen prírodno-environmentálne, ale aj humánno-environmentálne aspekty priestorového rozvoja vrátane problematiky krajinného rázu.*“

S takýmto delením nemožno súhlasiť, pretože krajinné plánovanie si nemožno predstaviť bez prírodno-environmentálnych aspektov a krajinnoekologické plánovanie si zasa nemožno predstaviť bez socioekonomických, a teda aj humánno-environmentálnych aspektov priestorového rozvoja.

Cieľom metódy krajinnoekologického plánovania LANDEP je zladit' záujmy spoločnosti pri využívaní krajiny s ekologickými predpokladmi a možnosťami, ktoré krajina poskytuje. Treba si uvedomiť, že pomenovanie tejto metódy a prístupu ku krajine má svoje historické pozadie. Vznikalo v čase, keď akékoľvek plánovanie vôbec nezohľadňovalo ekologické a environmentálne hľadiská. Preto bolo treba zdôrazniť ekologický aspekt aj v názve nového prístupu k využívaniu krajiny. Dlhो sa zvädzal boj o presadenie ekologických hľadísk v územnom plánovaní (napríklad: ekologická skupina v Stavoprojekte Banská Bystrica v období 1979 – 1990), pretože v minulosti sa nedalo hovoriť ani o krajinnom plánovaní.

Nechcem teraz pátrať po tom, kedy sa začalo spomínať krajinné plánovanie, či už v rámci urbanizmu, alebo krajinného inžinierstva, ako snaha vniesť určitý systémový prvok do využívania krajiny. V súčasnosti sa už objavujú vedľa seba snahy krajinných ekologov, urbanistov a krajinných inžinierov o komplexný pohľad na krajinu. Preto sa paralelne objavujú termíny *krajinné a krajinnoekologické plánovanie*. Ak si všimneme bližšie interpretáciu ich obsahov (pozri citovaný text z *východísk a záverov*), môžeme s uspokojením konštatovať, že tieto dva termíny sú synonymá, ktoré majú svoj historický pôvod.

Dnešný obsah pojmu *krajinné plánovanie* má aj svoju ekologickú náplň, a preto je zbytočné rozlišovať tieto dva pojmy. Krajinní ekológovia sa začínajú viac orientovať na vypracúvanie modelov ekologicky optimálneho využívania krajiny za predpokladu, že súčasťou krajinného plánovania sú aj ekologické hľadiská.

Pri takejto interpretácii krajinného plánovania možno súhlasiť s *východiskami a závermi* spomínaného seminára vo vzťahu k územnému plánovaniu. Krajinné plánovanie sa zameriava na *zabezpečenie udržateľného rozvoja krajiny s dôrazom na krajinnoekologické aspekty* a jeho nadstavbou je územné plánovanie, ktoré sleduje predovšetkým *integráciu environmentálnych, sociálnych, ekonomických a územnotechnických aspektov priestorového rozvoja územia*.

V tézach k návrhu zákona o krajinnom plánovaní sa hovorí – „*krajinné plánovanie má odborne vyprofilované úlohy v systéme plánovacích činností a spolu s územným plánovaním, regionálnym rozvojom a súvisiacimi odvetvovými plánmi budú koordinovane postupovať sledujúc vzájomné synergetické efekty, budú sa vzájomne dopĺňať a podporovať.*“ To znamená, že krajinný plán nie je iba podkladom alebo súčasťou napríklad územného plánu či odvetvových plánov, ale aj samostatným dokumentom, ktorý podáva ucelený obraz o krajine, jej prírodných a ekologických danostiach so zreteľom na aktivity spoločnosti a zákonitosti geobiosféry.

Milan Ružička